

Krassen van een Gooise kijker

Jaren geleden is een schrijflijster (Turdus scripsi) op de zandbult die wij het Gooi noemen actief geweest. Dit familielid van mij heeft indertijd helaas het steeds vruchtbaarder wordende biotoop verlaten. Ik heb zijn plaats ingenomen. Penlijster (Turdus penna) is mijn naam.

Reddingsacties

In de natuur is het een voortdurend geboren worden en sterfen, eten en gegeten worden. Als het subtiële evenwicht daartussen niet verstoord is, zijn dieren en zeker vogels heel goed in staat zich zelf in stand te houden. Toch wordt er door mensen heel wat afgetroeteld. Dierenambulances rijden in het broedseizoen bij vogelasielen af en aan met ladingen jonge merels en het (bij)voeren heeft zelfs buiten het winterseizoen een hoge vlucht genomen. Wie mocht denken hierdoor vogelpopulaties van de ondergang te redden heeft het mis. Alleen goed voorbereide en zorgvuldig begeleide projecten, waarbij alle voors en tegens zijn afgewogen, hebben nogal eens succes. Goedbedoelde reddingsacties halen in het algemeen, behalve voor de betreffende individuen, niets uit. Toe- of afname, verdwijnen of uitsterven worden bepaald door een complex aantal mechanismen. Herintroductie, ondersteuning of verzorging bijvoorbeeld heeft er in veel gevallen toe geleid dat imprint plaatsvond en de betreffende dieren een mensafhankelijk gedrag gingen vertonen. De jaarlijkse berichten dat 'kraaien' - kauwen dus - mensen aanvalen, zijn een typisch voorbeeld van vogels die in mensenhanden zijn geweest en zo om aandacht vragen. Zin of onzin, toch zal er niemand zijn, ook uw scribent niet, die vogels letterlijk in de kou zal laten staan. De hulpacties kunnen komische taferelen opleveren. Gert-Jan

zag in de jaren zestig een uitgeputte en daardoor zielige buizerd zitten en rustte niet voordat hij het dier te pakken had. Zijn ouders waren, toen zij na het weekeinde thuiskwamen, niet blij een koelkast zonder biefstuk aan te treffen. Bovendien vertoonde de kokosmat verdachte kale plekken. Vlees en vezels waren samen gevoerd om de buizerd braakballen te kunnen laten produceren. Wonderwel overleefde het beest dit vreemde menu, al kreeg hij de dagen erna, uiteraard mede onder druk van de ouders, een ander voedselpakket.

Dat sommige vogels iets met schoorstenen hebben is algemeen bekend. In schoorstenen nestelende kauwen zijn een verschijnsel waar niemand blij mee is. De kauwen weten zich daar tenminste in te redden. Een spreeuw kon dat niet, kukelde naar beneden en kwam op de schoorsteenklep terecht. Paniek in de tent! De bewoners belden de vogelwerkgroep,

Haarlemmer olie voor mensen die problemen met vogels hebben. Na enig gerommel aan de klep en met een groot vissersschepnet onder de pijp in de open haard, tuimelde spreeuw-mans in het net. Gelukkig maar, want een met roet besmeurde spreeuw in paniek rondvliegend in een interieur is geen pretje. Op een wat andere wijze werd op een late zondagavond een houtduif bevrijd. Door de aparte bouw van de open haard was het moeilijk manoeuvreren met het schepnet, bovendien bleef de duif halsstarrig boven op de klep zitten. De heer des huizes moest met een groot plastic zeil komen assisteren. De vogelwerkgroepman kroop daarna achter het zeil en wist de duif van zijn zitplaats te plukken. Resultaat: een deels zwarte bevrijder en een broodmagere houtduif. Later bleek dat de bewoners al een week eerder, voor zij korte tijd op vakantie gingen, gerommel in de schoorsteen hadden gehoord. Bij terugkomst was dat er nog en vermoedden zij dat er een vogel in zat. De redding kwam net op tijd. Met voer en water werd de vogel opgelapt en vloog enige dagen later weer rond.

Biologisch gezien mogen reddingsacties in het algemeen gefrutsel in de marge zijn, zij geven wel veel voldoening. Vooral in het laatste geval: dat leverde een fles goede Franse wijn op.

PENLIJSTER